

Nr 16.

Av herr **Undén m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av strafflagen m. m.

Genom Kungl. Maj:ts proposition nr 4 med förslag till lag om ändring i vissa delar av strafflagen m. m. har föreslagits en genomgripande teknisk revision av strafflagens stadganden om förmögenhetsbrotten. Förslaget grundar sig på ingående och omsorgsfulla förarbeten och innefattar helt visst en betydelsefull reform.

I förslaget ingår emellertid en ändring i gällande lag som är till sitt värde synnerligen tvivelaktig. En väsentlig del av det nuvarande kapitlet om *åverkan* föreslås upphävd, varvid där behandlade brott i stället skulle ingå under kapitlet om stöld. Sålunda innehåller 20 kap. 7 § i förslaget att vad i kapitlet stadgas angående tillgrepp skall gälla jämväl där någon från fastighet olovligen avskiljer och tager något som hör till denna. Enligt gällande strafflag skall däremot olovligt tillgrepp av naturprodukter, som ej varit föremål för mänskligt arbete i form av produktion, bearbetande eller hopsamlade, straffas såsom åverkan såvida värdet understiger trettio kronor (snatterigränsen). I det nuvarande åverkanskapitlet uppräknas dessutom de naturprodukter, vilkas tillgripande är olovligt och straffbart. Denna uppräkningslista har fått stor betydelse för bestämmandet av jordäganderättens gränser. För att icke förslaget antagande skulle föranleda en oberäknelig förskjutning i fråga om jordäganderättens karaktär, har det måst stadgas i en övergångsbestämmelse att den nya lagen ej medför ändring i vad hittills gällt om rätt till vad som finnes i skog och mark. Därefter uppräknas i samma övergångsstadgande de naturalster, vilkas tillgripande är straffbart enligt nuvarande åverkansbestämmelser.

Det har inte varit någon tillfällighet som orsakat den i gällande strafflag uppdagna gränsen mellan 20 och 24 kapitlen. I ett land med Sveriges stora skogsvidder och glesa befolkning är det naturligt att gränsen mellan jordägarens och allmänhetens rätt uppfattas annorlunda än i tätbefolkade länder. Jordägaren kan icke hindra andra från att plocka bär eller svamp i hans skog eller från att taga väg över mark, som kan utan skada beträddas. Men även i fråga om naturprodukter, som det är allmänheten förbjudet att tillägna sig, såsom grenar, vindfälle, ollon o. d., har lagen varit mera nyanserad i karakteriseringen av brottet än beträffande annan egendom. Kränkningar av jordäganderätten uppfattas och behandlas mindre strängt om de avse skogsprodukter till jämförelsevis obetydligt värde än om de ha till föremål egendom av annan art. En vandrare som bryter sig

en gren till käpp eller samlar kvistar för uppgörande av en eld gör sig visserligen skyldig till en straffbar handling. Men han dömes icke för snatteri utan för åverkan och han stämplas alltså inte som tjuv. Med det nya förslaget antagande skulle häri ske en ändring. Den som å annans mark tager »vindfälle eller annat sådant, växande gräs, torv eller, av växande träd, ris, gren, näver, bark, löv, bast, ollon, nötter eller kåda» hemfaller under stöldkapitlet och dömes för snatteri, därest brottet är att anse som ringa.

I den kungliga propositionen givas ej några skäl för denna principiellt sett icke oviktiga omläggning av strafflagens nuvarande regler. Eftersom vissa delar av åverkanskapitlet skulle kvarstå även enligt förslaget, är det svårt att se varför icke tillgrepp av ovan nämnda naturprodukter till ringa värde kunde såsom hittills hänföras till åverkan.

Det hemställes med stöd av det anförda,

att i det framlagda förslaget till ändringar i strafflagen måtte företagas sådana ändringar att den hittillsvarande gränsen mellan tjuvnadsbrott och åverkan i princip upprätthålles.

Stockholm den 17 januari 1942.

Östen Undén.

Åke Holmbäck.

Ruben Wagnsson.
